SUOMEN MERIMIES-UNIONI SMU RY FINLANDS SJÖMANS-UNION FSU RF

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta 30.4.2018

LiV@eduskunta.fi

Vain sähköpostitse

Asiantuntijapyyntö 24.4.2018

Hallituksen esitys HE 43/2018 laeiksi lain laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta ja merityösopimuslain muuttamisesta

Suomen Merimies-Unioni SMU ry lausuu hallituksen esityksen johdosta seuraavaa:

Aluksen miehittäminen ja miehitystodistukset

Kannatamme 6 §:n sanamuodon uudelleen muotoilemista nykyistä koeaikakäytäntöä vastaavaksi.

Kannatamme esitystä (6a §), jonka mukaan kotimaanliikennealueella I ja II liikennöivien alle 500 brt alusten vähimmäismiehityksestä määrätään vastedes asetuksessa. Asetuksenantovaltuutuksessa tulee kuitenkin mielestämme edellyttää, että vähimmäismiehitys määritellään kaikkien toimien, niin päällystön kuin miehistön, osalta. Huomioon olisi otettava alle 500 brt alusten koneteho. On tärkeää, että aluksissa, joissa konetehon mukaan kuuluu olla konepäällikkö, varataan myös konepäällikölle mahdollisuus vaikuttaa aluksen vähimmäismiehitykseen (esitetty 9 §).

Lisäksi pyydämme, että asetuksenantovaltuutuksessa ja asetusmääräysten muotoilussa otetaan huomioon ja luodaan viranomaisille edellytykset (esimerkiksi selkeän taulukon muodossa) valvoa vähimmäismiehitystä koskevia määräyksiä tehokkaasti ja yksiselitteisesti.

Kannatamme 11 § kolmatta momenttia, jonka mukaan laivaväen lepoaikojen toistuva rikkominen avaa viranomaisille velvoitteen arvioida aluksen vähimmäismiehitystä uudelleen.

Pyydämme valiokuntaa arvioimaan, onko esitetty 14 § lainkaan tarpeen. Nyt ehdotettu lisäys pykälän sanamuotoon on askel oikeaan suuntaan. Kyseenalaistaisimme pykälän tarpeellisuuden sen takia, että sen käytännön merkitys on olematon tai vain vähäinen. Ko. kotimaanliikenteessä toimivassa aluksessa tulee joka tapauksessa olla siirtomatkaa varten miehistö, jolla on tarvittavat ulkomaanliikenteen pätevyydet ja tämä sama miehistö jatkaa työtä ulkomaan rannikkoliikenteessä. On myös kyseenalaista se, ovatko kotimaanliikenteen pätevyydet riittävät, kun alus työskentelee esimerkiksi Norjan rannikolla, joka eroaa valtameriolosuhteillaan huomattavasti Suomen kotimaanliikenteestä.

Suomen Merimies-Unioni SMU
John Stenbergin ranta 6
00530 Helsinki

Finlands Sjömans-Union FSU
John Stenbergs strand 6
00530 Helsingfors, Finland

Finnish Seafarers' Union FSU
John Stenbergin ranta 6
00530 Helsinki, Finland

Sähköposti: etunimi.sukunimi@smu.fi
Puhelin/telefon/telephone: +358 9 615 2020

E-post: förnamn.efternamn@smu.fi

E-mail: firstname.lastname@smu.fi

Pyydämme, että esitettyyn uuteen 13 a §:ään lisätään samansisältöinen sääntö velvollisuudesta pyytää lausunto työmarkkinajärjestöitä kokeiluluvan saamiseksi kuin 6 §:ssä on. Tällöin työmarkkinajärjestöt voivat tuoda arvokasta lisätietoa luvan edellytysten täyttymisestä.

Merimiesrekisteri / Lain laivaväen luetteloinnista kumoaminen

Kannatamme sinänsä laivaväen luettelointia koskevan lain kumoamista ja sen säännösten siirtämistä lakiin laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta. Toinen vaihtoehto on siirtää ne osaksi liikenneasioiden rekisteriä koskevien sääntöjä liikennepalvelujalakiin. Lausunnossamme koskien HE 145/2017 ilmaisimme huolemme ehdotettujen sääntöjen yleisluontoisuudesta.

Vastustamme kuitenkin sitä puutteellista sanamuotoa, jossa kumottavaksi ehdotetun lain säännökset siirretään lakiin laivaväestä ja turvallisuusjohtamisesta. Ehdotetut sääntömuotoilut eivät vastaa voimassa olevaa lainsäädäntöä. On tosiasia, että Liikenteen turvallisuusvirasto ei ole noudattanut lain kirjainta ja jossakin vaiheessa (ilman, että lakia olisi ensin muutettu) lopettanut mm. työsuhteen päättymistiedon keräämisen. Se, että näin on tapahtunut ja että nyt ehdotetuissa lain perusteluissa todetaan, että lakia muutetaan vastaamaan nykyistä (lainvastaista) käytäntöä, ei mielestämme ole hyväksyttävää.

Suomi on yksi niistä harvoista maista, joissa ei ole käytössä merimieskirjaa. Merimiesluettelo-otetta onkin käytetty merimieskirjan tehtävässä ja tarkoituksessa osoittamaan työntekijän pätevyys, kokemus ja työsuhdehistoria. Tietojen paikkansa pitävyys vahvistetaan viranomaisen leimalla ja sen saa myös englanninkielisenä, minkä takia se on soveltunut tähän tarkoitukseen. Merenkulkijat käyttävät merimiesluettelon otetta myös osoittamaan oikeuden työehtosopimuksen mukaisiin ikälisiin sekä käyttävät sitä työtodistuksena ja ansioluettelona. Ote on vakiintunut alalla luotetummaksi näytöksi työhistoriasta kuin työnantajan laatimat työtodistukset.

Muistutamme, että laivaväen luettelointilain säätämisen yhteydessä kumottiin merimieskatselmuslaki. Tällöin tarkennettiin merimiesluettelon tehtävää ja sisältöä ottamaan huomioon merimieskatselmusmenettelystä luopuminen. Viittaamme tässä kohdin HE 239/2006 esimerkiksi s. 11.

Toinen peruste aiemmalla tavalla kattavan merimiesrekisterin ylläpitämiselle on meripalvelu- ja kokemustietojen olennainen merkitys eri pätevyyksien myöntämisperusteina (esimerkiksi kokista kokkistuertiksi).

Ehdotettuun merimiesrekisteriin tallennettavien tietojen tulisi siis ehdottomasti olla samat kuin mitä tällä hetkellä voimassa oleva laki laivaväen luetteloinnista asiasta määrää, kattavat meripalvelu- ja työsuhdetiedot mukaan lukien.

Hyväksymme uusien ehdotettujen nimitysten (merimiesrekisteri, miehistöluettelo) käyttöönoton.

Saamiemme tietojen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto on laatinut listan tyhjentävän listan toimikoodeista, joista valitaan merenkulkijalle tointa lähimmin vastaava rekisteriin merkittäväksi. Merenkulkijalla ei tämänhetkisten tietojemme mukaan ole mahdollisuutta pyytää/vaatia toimikoodin/tiedon muutosta, mikä mielestämme on ristiriidassa tietosuoja-asetuksen mukaisten rekisteröidyn oikeuksien kanssa. On ehdottoman tärkeää, että vallitseva käytäntö, jonka mukaan merenkulkija voi ilmoittaa rekiste-

riin merkittäväksi myös ulkomaisilla aluksilla suoritetun meripalvelun työsuhdetietoineen, säilyy entisellään. Esitämmekin, että esitetyn 26 c § 4 momentin viimeinen virke poistetaan.

Huomautukset ja varoitukset

Kannatamme ehdotettua 32 a §:ää ja sen mukaisen oikeuden antaa huomautus ja varoitus rikkomustapauksissa.

SUOMEN MERIMIES-UNIONI SMU RY

Sannaleena Kallio
lakimies
sannaleena.kallio@smu.fi
puh. 09 61520252